

คดีที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาค (Parity Clauses) - กรณีศึกษาของบริษัท Amazon ในประเทศญี่ปุ่น

ระหว่างปี ค.ศ. 2016 – 2017 หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของประเทศญี่ปุ่น (Japan Fair Trade Commission: JFTC) ได้ทำการสืบสวนสอบสวนการใช้ข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาค (Parity Clauses) ของบริษัท Amazon Japan G.K

ในเบื้องต้น JFTC คาดว่าบริษัท Amazon ได้กระทำการอันถือว่าเป็นการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 19 (12) ของกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของญี่ปุ่น (The Antimonopoly Act) ว่าด้วยการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมโดยกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม (Unfair Trade Practices - Trading on restrictive terms) ด้วยการบังคับใช้ข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาคต่อผู้ขาย หรือคู่สัญญาที่เป็นผู้ประกอบการในตลาดของ Amazon ทั้งในรูปแบบของข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาคของราคา (Price parity) กล่าวคือ คือ ข้อบังคับที่กำหนดให้ผู้ขายกำหนดราคาและเงื่อนไขของสินค้าของตนที่ขายในแพลตฟอร์มของ Amazon ให้มีราคาถูกที่สุด หรือมีเงื่อนไขดีที่สุดและต้องถูกกว่าหรือดีกว่าแพลตฟอร์มอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการรายนั้นได้มีการขายสินค้าด้วย และข้อตกลงว่าด้วยการเลือกสินค้า (Selection parity) คือ ข้อบังคับที่กำหนดให้ผู้ขายเสนอขายสินค้าในแพลตฟอร์มของ Amazon โดยสินค้าทุกชิ้นจะต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ สีของสินค้า และขนาดของสินค้า เป็นต้น และจะต้องมีความหลากหลายตามแพลตฟอร์มอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการรายนั้นได้มีการขายสินค้า

จากการสืบสวนสอบสวน JFTC พบว่า บริษัท Amazon จะมีการตรวจสอบผู้ขายภายใต้แพลตฟอร์มของตนว่าได้ปฏิบัติตามข้อตกลงทั้งสองประเภทข้างต้นด้วยการใช้แบบสำรวจ ตลอดจนมีผู้ขายจำนวนหนึ่งได้ยื่นข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมข้างต้น JFTC พิจารณาแล้วเห็นว่าการบังคับใช้ข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาคทั้ง 2 ประเภท อาจนำไปสู่การผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขัน ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการจำกัดการดำเนินธุรกิจของผู้ขาย ด้วยการจำกัดความสามารถของผู้ประกอบการในการลดราคา และเพิ่มความหลากหลายของสินค้าที่จะขายในแพลตฟอร์มอื่น ๆ
- 2) เป็นการบิดเบือนกลไกการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการขายสินค้าออนไลน์ เนื่องจาก ข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาคได้กำหนดให้มีการขายสินค้าในราคาต่ำที่สุด ตลอดจนได้กำหนดให้ขายสินค้าหลากหลายรูปแบบที่สุุดเฉพาะในตลาดแพลตฟอร์มของ Amazon
- 3) เป็นการลดแรงจูงใจของผู้ประกอบการขายสินค้าออนไลน์ในการพัฒนานวัตกรรมของตน ตลอดจนเป็นการกีดกันผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ ที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจในตลาด

ต่อมา ในเดือนเมษายน ค.ศ. 2017 บริษัท Amazon ได้สมัครใจเสนอมาตรการเยียวยาการกระทำข้างต้นต่อ JFTC อาทิ ให้มีการยกเลิกและตกลงว่าจะไม่บังคับใช้ข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาคทั้ง 2 ประเภท แก่ผู้ขายภายใต้แพลตฟอร์มของ Amazon และรับรองว่า พนักงานของ Amazon ที่เกี่ยวข้องกับการตกลงการทำธุรกิจข้างต้นได้ทราบถึงการยกเลิกใช้ข้อตกลงว่าด้วยความเสมอภาค เป็นต้น และการสืบสวนสอบสวนของ JFTC ได้ยุติลงในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2017